

Universitetsansattes vilkår

Undersøgelse blandt universitetsansatte medlemmer af IDA om arbejdstid, undervisning, forskning og coronasituationen mv.

Resume

Lang arbejdstid og ringe kompensation for merarbejde

Analysen viser, at de ansatte på universiteterne i gennemsnit har en relativ høj ugentlig arbejdstid (42 timer om ugen), og at kun knap en femtedel af dem der arbejder mere end deres aftalte arbejdstid får enten en del eller alt merarbejdet honoreret.

Besparelserne kan mærkes både på undervisning og forskning

En tredjedel af underviserne er af den opfattelse, at deres vilkår for at **levere undervisning af høj kvalitet er blevet dårligere i de seneste to år** (også når der ses bort fra coronasituationen), og det er særligt underviserne fra AAU (61 pct.), der har denne opfattelse. Når underviserne skal pege på årsager til de dårligere vilkår, er det **81 pct. der svarer, at det skyldes besparelser på universiteterne.**

På samme måde er det også næsten hver tredje, (32 pct.) af forskerne der finder, **at deres muligheder for at levere forskning af høj kvalitet er blevet dårligere i de seneste to år.** Forskerne peger helt overordnet på, at der er andre opgaver der tager deres tid; helt konkret svarer 72 pct. af dem, at de har *"for mange andre opgaver"* mens knap halvdelen (44 pct.) peger på, at de forringede vilkår for forskningen skyldes *"besparelser på deres arbejdsplads"*.

Coronasituationen har gjort det værre

En stor del af underviserne har måtte gennemføre *"erstatningsundervisning"* for den oprindeligt planlagte undervisning i foråret på grund af corona nedlukningen. Men undervisernes vurdering er generelt, at **den gennemførte undervisning er dårligere end den typiske undervisning de gennemfører** på området.

Mere end to tredjedele (68 pct.) af de undervisere der skulle have gennemført eksperimentel undervisning vurderer, at den gennemførte undervisning var dårligere end den planlagte undervisning. Blandt dem der skulle have gennemført anden undervisning, er vurderingen fra 58 pct., at deres erstatningsundervisning var dårligere end den undervisning de plejer at levere. 60 pct. af underviserne har derudover brugt mere tid på deres undervisning end de ellers ville have brugt, og de kan generelt ikke se positive effekter fx på de studerendes deltagelse i undervisningen eller i form af, at de studerende får et øget udbytte af undervisningen.

Også forskningsområdet er ramt af corona nedlukningen. **65 pct. af forskerne er blevet forsinkede på grund af coronasituationen**, og knap hver tredje (31 pct.) af de forsinkede vurderer, at der er **resultater fra forskningen der vil gå tabt.**

Ytrings- og forskningsfriheden er ikke uantastet

Samlet er det næsten 40 pct. af de universitetsansatte der **ikke** kan erklære sig enige i udsagnet om at *"I Danmark har forskere generelt frihed til at udtale sig om forskning - også når det sker på et område med stor, politisk diskussion."* Det er hver sjette af forskerne der er *"helt uenige"* eller *"overvejende uenige"* i udsagnet, mens knap hver fjerde svarer *"hverken eller"* eller *"ved ikke"*. Kun 61 pct. er *"helt enige"* eller *"overvejende enige"* i udsagnet.

Når forskerne bliver bedt om at vurdere, om forskningsfriheden (forstået som eget valg af emne og metode) er under pres, er der 24 pct. der svarer, at de oplever det. Omvendt afviser 35 pct., at forskningsfriheden er under pres, mens godt hver fjerde, 27 pct. svarer i *nogen grad* til spørgsmålet.

Indhold

Resume	2
Undervisnings- og forskningsrelaterede forhold	4
1. Opgaver og arbejdstid	4
2. Vilkår for at undervise på universiteterne	8
3. Coronasituationens påvirkning af undervisningen	12
4. Rammerne for forskning	16
5. Ejerskab til forskningsresultater	19
6. Forsknings- og ytringsfrihed	20
Baggrundsoplysninger om deltagerne 2020	24
Bilagstabeller fra 2018- undersøgelsen	26

Undervisnings- og forskningsrelaterede forhold

1. Opgaver og arbejdstid

Den gennemsnitlige ugentlige arbejdstid er, for den samlede gruppe af universitetsansatte på 42 timer om ugen, jf. tabel 1. Det er særligt forskningspersonale der har mange timer, og Ph.d'ere, lektorer og professorer ligger alle over dette gennemsnit. Til sammenligning er den gennemsnitlige arbejdstid blandt de privatansatte medlemmer af IDA 41,4 timer om ugen.¹

Videre gælder det, at også ansatte i uddannelses- og forskningsrelaterede stillinger bruger en betydelig del af deres arbejdstid på andre opgaver end forskning og undervisning. For adjunkterne er det knap 30 pct. af tiden der medgår til disse andre opgaver (fx administration og ansøgningsarbejde), mens det for lektorer/seniorforskere er tæt på 40 pct. af deres tid (38 pct.) der bruges på de øvrige opgaver, og fx går næsten en fjerdedel af deres tid (24 pct.) på administration og projektansøgninger.

Tabel 1. Arbejdstidens fordeling på opgaver Gennemsnitlig angivet procent af deres tid der medgår til de forskellige opgavetyper, samt gennemsnitlig ugentlig arbejdstid.

	Adjunkt/ forsker	Fuld- mæg- tig	Konsu- lent/ Rådgi- ver*	Ph.d. stipen- diat	Lektor/ senior- forsker	Profes- sor	Viden- skabelig assistent	Post.doc	Anden	VIP samlet **	Alle
Forskning	37	14	9	65	21	26	66	63	8	43	35
Undervis- ning/ vejledning	35	7	6	15	41	27	7	16	9	26	21
Administra- tion/drift	8	41	40	6	14	12	7	7	36	10	18
Anden rådgivning og formidling	5	13	20	5	6	6	6	4	7	5	8
Projektan- søgning o. lign.	10	6	6	3	10	14	6	7	3	8	7
Andet	1	15	11	5	4	2	7	3	19	4	7
Ledelse	4	3	8	1	6	13	1	1	19	4	5
I alt	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Ugentlig ar- bejdstid, ti- mer	42 timer	39 timer	40 timer	43 timer	43 timer	48 timer	39 timer	42 timer	40 timer	43 timer	42 timer

Kilde: Ingeniørforeningen, IDA. Universitetsansatte med mindst 36 timers aftalt ugentlig arbejdstid. N=1.161. *En samlet gruppe af chef- og seniorkonsulenter samt seniorrådgivere. ** VIP udgøres af grupperne adjunkter/forskere, Ph.d'ere, lektorer/seniorforskere, professorer, videnskabelige assistenter og post.doc.

¹ Kilde IDAs lønstatistik 2020, gennemsnitlig ugentlig arbejdstid, inklusive frokost.

I tabel 2 ses der på henholdsvis kvinder og mænd i VIP-gruppen (udgøres af grupperne adjunkter/forskere, Ph.d'ere, lektorer/seniorforskere, professorer, videnskabelige assistenter og post.doc), og deres fordeling af arbejdstiden på opgavetyper. Tabellen viser, at der er meget begrænsede forskelle (maksimum er +/- 4 pct. af tiden) på kvinder og mænds fordeling af arbejdstiden på opgaver, når der ses på medlemmer i samme stillingstype. Tabellen viser således fx, at de kvindelige adjunkter bruger 38 pct. af deres arbejdstid på forskning, mens de mandlige bruger 36 pct. af tiden på forskning.

Videre ses det, at den gennemsnitlige arbejdstid også er meget ens i de to grupper, størst forskel er der på professorerne, hvor de kvindelige professorer har en ugentlig arbejdstid på 50 timer, mens mændene har en på 47 timer. Der er dog ingen systematisk forskel således at det generelt er kvinderne der har længst arbejdstid; blandt lektorerne har mændene en ugentlig arbejdstid der er 2 timer længere end kvindernes.

Tabel 2. VIP-personalet, opdelt på køn, procent af arbejdstiden der medgår til de forskellige opgavetyper, samt gennemsnitlig ugentlig arbejdstid

	Adjunkt/forsk		Ph.d.		Lektor/seniorf		Professor		Vidensk. ass.		Post. doc.	
	Kvinde	Mand	Kvinde	Mand	Kvinde	Mand	Kvinde	Mand	Kvinde	Mand	Kvinde	Mand
Forskning	38	36	64	65	21	21	29	26	67	63	65	61
Undervisning og vejledning af studerende	35	34	15	14	38	41	24	27	5	10	15	17
Administration/drift	8	8	6	6	15	13	12	12	7	7	7	7
Anden rådgivning og formidling	5	6	6	4	7	5	5	6	6	7	3	5
Projektansøgning og lignende	9	10	3	3	10	10	17	13	6	6	8	6
Andet	2	1	5	6	2	4	1	3	7	6	2	3
Ledelse	3	4	1	1	7	5	13	13	1	1	1	1
I alt	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Antal i gruppen	31	41	113	95	69	230	17	68	45	41	41	60
Ugentlig arbejdstid, timer	41	43	43	43	42	44	50	47	39	38	42	42

Kilde: Ingeniørforeningen, IDA. Universitetsansatte med mindst 36 timers aftalt ugentlig arbejdstid. N=851.

Fra tabel 1 ses det, at der er en høj ugentlig arbejdstid for de fleste personalegrupper på universitetet, og tabel 3 neden for viser, at det kun er knap hver femte af dem der arbejder mere end deres aftalte ugentlige arbejdstid, der bliver kompenseret for det (enten helt eller delvis) – og at det blandt VIP-personalet kun er 8 pct.

Tabel 3. Andel der får kompensation for enten alt eller en del af sit merarbejde.

Stilling	Procent der bliver kompenseret for enten det hele eller en del af det
Adjunkt / forsker	11
Fuldmægtig/akademisk medarbejder	67
Konsulent/rådgiver	56
Ph.d.stipendiat	2
Anden type stilling	50
Lektor/seniorforsker	12
Professor	6
Videnskabelig assistent	27
Post. doc.	2
Total	19
VIP-gruppen samlet**	8

Kilde: Ingeniørforeningen, IDA. Mindst 36 timers aftalt ugentlig arbejdstid og en gennemsnitlig arbejdstid der er højere end den aftalte. N=422. **VIP udgøres af grupperne adjunkter/forskere, Ph.d'ere, lektorer/seniorforskere, professorer, videnskabelige assistenter og post.doc.

For de forskningstunge medarbejdere er det typisk kun ca. hver tiende (fra 2 pct. blandt post.doc og Ph.d.ere til 12 pct. af lektorerne) der bliver kompenseret for deres merarbejde. Kun blandt de videnskabelige assistenter er der lidt flere (27 pct.) der bliver kompenseret.

Tabellen viser således, at der er meget stor forskel på andelen der bliver kompenseret, og at 67 pct. af de fuldmægtige bliver kompenseret for noget eller alt deres mertid.

De ansatte er videre blevet bedt om at vurdere en karriere på universitetet i forhold til fx fremtidige job i en privat virksomhed eller egen faglig udvikling, jf. tabel 4 neden for.

Langt hovedparten af de ansatte (81 pct.) vurderer, at der er rigtig gode muligheder for faglig udvikling gennem en karriere på universitetet, mens der omvendt også er bred enighed om, at der ikke er de bedste muligheder for at opnå en god løn (kun 18 pct. mener det).

Tabel 4. Hvordan vurderer du en karriere på universitetet på følgende parametre? Pct. der har angivet 'meget gode' eller 'gode'.

	Faglig udvikling	Løn	Muligheder for senere karriereskift indenfor universitetsverdenen	Muligheder for senere skift til forskerstilling i privat virksomhed	Muligheder for senere skift til anden stilling i privat virksomhed
Adjunkt/forsker	86	13	41	44	30
Fuldmægtig	66	23	45	27	47
Konsulent/rådgiver	81	20	46	27	47
Ph.d.-stipendiat	86	15	47	66	61
Lektor/seniorforsker	81	21	32	29	30
Professor	96	16	41	33	23
Videnskabelig assistent	80	26	57	53	51
Post.doc	77	20	44	65	53
Anden	68	19	38	27	46
Total	81	18	42	42	43
VIP samlet**	73	21	44	27	47

Kilde: Ingeniørforeningen, IDA. Universitetsansatte (n=1.070). **VIP udgøres af grupperne adjunkter/forskere, Ph.d'ere, lektorer/seniorforskere, professorer, videnskabelige assistenter og post.doc.

Universitetet ses primært som et godt afsæt til forskerstilling i den private sektor blandt Ph.d'erne og post. docs,, hvor ca. to tredjedele synes det, mens det kun er ca. hver tredje af fx lektorerne og professorerne der

finder at universitetet er et godt afsæt til forskerstillinger i det private. Der er lidt mere positive vurderinger af universitetet som afsæt til andre typer af stillinger i det private, jf. tabel 4.

Når der ses på hhv. kvinder og mænds vurdering er der ikke systematiske forskelle således at fx kvinder i alle stillingsgrupper vurderer en karriere på universitetet bedre eller dårligere end mænd. Ses der fx på parameteren "løn", er der generelt flere mænd end kvinder der finder, at en karriere på universitetet er god eller meget god i relation til lønnen, men hvis der fx ses på lektorer, så er det 26 pct. af kvinderne der finder at en karriere på universitetet er god eller meget god i relation til lønnen, mens kun 13 pct. af de mandlige lektorer finder det, jf. tabel 5 neden for.

Tabel 5. Kønsfordelt vurdering af "Hvordan vurderer du en karriere på universitetet på følgende parametre?" Pct. der har angivet 'meget gode' eller 'gode'.

	Faglig udvikling		Løn		Muligheder for senere karriereskift indenfor universitetsverdenen		Muligheder for senere skift til forskerstilling i privat virksomhed		Muligheder for senere skift til anden stilling i privat virksomhed	
	Kvinde	Mand	Kvinde	Mand	Kvinde	Mand	Kvinde	Mand	Kvinde	Mand
Adjunkt / forsker	87	85	10	15	35	45	52	38	32	28
Fuldmægtig	57	73	16	27	49	42	30	25	43	49
Konsulent/rådgiver	83	81	20	20	45	46	30	25	43	49
Ph.d. stipendiat	84	88	15	16	49	45	63	70	58	64
Anden type stilling	61	71	6	27	17	47	28	29	33	51
Lektor/seniorf.	79	81	26	13	35	32	29	29	20	33
Professor	100	95	25	26	38	42	38	32	25	23
Videns. assistent	76	84	14	26	57	55	45	61	43	58
Post. doc.	74	79	11	24	42	45	71	61	50	54
Total	78	82	16	19	43	41	46	39	42	43

Kilde: Ingeniørforeningen, IDA. Universitetsansatte (n=1.070).

2. Vilkår for at undervise på universiteterne

Som del af IDAs løbende fokus på undervisernes vilkår, er den gruppe der varetager undervisning blevet spurgt om deres vurdering af, hvordan deres muligheder for at levere undervisning af høj kvalitet, har forandret sig i de seneste to år. Det er kun undervisere der har undervist i mindst to år der er spurgt, og de er blevet bedt om at se bort fra den helt ekstraordinære corona situation der var i foråret, men at se udviklingen i et to-årigt perspektiv.

Undersøgelsen viser, at 40 pct. af underviserne peger på stabile vilkår for at levere undervisning af høj kvalitet, men at hver tredje (33 pct.) mener, at deres muligheder for at levere undervisning af høj kvalitet er blevet *dårligere* i de seneste to år, jf. tabel 6 neden for. En femtedel mener omvendt, at deres muligheder at levere undervisning af høj kvalitet, er blevet bedre i de seneste to år.

Tabel 6. Når du ser bort fra corona situationen, oplever du så, at dine egne muligheder for at levere undervisning af høj kvalitet er blevet dårligere eller bedre i løbet af de seneste 2 år?

	Antal	Pct.
Det er blevet bedre	122	19
Det er uændret	253	40
Det er blevet dårligere	212	33
Ved ikke	47	7
Total	634	100

Kilde: Ingeniørforeningen, IDA. Svar fra undervisere som har undervist i de seneste to år (n=634).

I forhold til IDAs undersøgelse fra 2018, er vurderingen lidt mere positiv i 2020, da der i 2018 var 37 pct. der fandt, at mulighederne i perioden fra 2016-2018 var blevet dårligere (mens vurderingen i 2020 var 33 pct.)².

Der er betydelige forskelle på vurderingen fra underviserne for de forskellige universiteter, jf. tabel 7 neden for.

Tabel 7. Når du ser bort fra corona situationen, oplever du så, at dine egne muligheder for at levere undervisning af høj kvalitet er blevet dårligere eller bedre i løbet af de seneste 2 år? Fordelt på uddannelsesinstitutioner, pct.

	DTU	KU	SDU	AU	AAU	Alle.
Det er blevet bedre	21	21	23	26	8	19
Det er uændret	41	49	40	51	25	40
<i>Det er blevet dårligere</i>	30	17	28	16	61	33
Ved ikke	8	13	9	6	5	7
Total	100	100	100	100	100	100
Antal	238	77	53	110	134	634

Svar fra undervisere som har undervist i de seneste to år (n=634).

Fra tabel 7 ses det, at der er markant flere af underviserne fra AAU der finder, at vilkårene er forringet de senere år. Det er således 61 pct. af underviserne fra AAU der finder at vilkårene er forringet, mens det kun er fra 16 til 30 pct. på de øvrige universiteter. Samtidig er der kun 8 pct. fra AAU der finder at mulighederne er blevet bedre i de seneste to år, mens det er godt 20 pct. på de andre universiteter der synes det.

I tabel 8 neden for er årsagerne til de forringede muligheder beskrevet.

² Se bilagstabel 1.

Tabellen viser, at langt hovedparten (hhv. 81 og 76 pct.) peger på besparelser på deres arbejdsplads og at de har for mange andre arbejdsopgaver. Der er langt ned til den tredje oftest anviste årsag som er dårlig ledelse, hvilket 38 pct. anviser som årsag. Videre er det knap hver fjerde der peger på, at de studerendes faglige niveau er blevet dårligere som anledningen til at deres muligheder for at levere undervisning af høj kvalitet er blevet forringet.

Tabel 8. Hvorfor er mulighederne blevet dårligere?

	Antal	Pct.
Besparelser på min arbejdsplads	171	81
For mange andre arbejdsopgaver	161	76
Dårlig ledelse	80	38
De studerendes faglige niveau er faldet	48	23
Krav til dokumentation	40	19
Dårligt psykisk arbejdsmiljø	37	18
Andet	21	10
Jeg bruger mere tid på forskning	16	8

Kilde: Ingeniørforeningen, IDA. Undervisere som mener at deres muligheder for at levere undervisning af høj kvalitet er blevet dårligere (n=212). Procenterne runder ikke til 100 pct. da respondenterne har kunne vælge flere svarmuligheder. Tabellen er ikke opdelt på uddannelsesinstitutioner, da der kun er to af disse hvorfra der er mere end 20 svar- der bliver derfor meget stor usikkerhed på de institutionsopdelte svar.

I forhold til IDAs undersøgelse fra 2018 er der i 2020 en mere klar vurdering af, at det er besparelserne der er anledningen til de dårligere vilkår. I 2018³ var det *andre arbejdsopgaver* der var det hyppigst angivne forhold (72 pct.), mens der i 2018 var 64 pct. der pegede på besparelser – en andel der er steget til 81 pct. i 2020.

Når der ses på en række andre vilkår der kan påvirke mulighederne for at gennemføre undervisning af høj kvalitet negativt, så viser tabel 9 nedenfor, at underviserne særligt oplever, at der er blevet færre undervisere pr. studerende og at der er blevet mere trængsel på studiestederne.

Blandt de medlemmer der har undervist i mindst de seneste to år er der således 32 pct. der svarer, at de i meget høj grad/i høj grad oplever, at der er *blevet færre undervisere pr. studerende* og 24 pct. svarer, at de i meget høj grad/i høj grad oplever, at der er *blevet mere trængsel på studiestedet*.

Det er videre ca. hver femte der finder, at der er blevet dårligere tid til at give de studerende feedback og at der er problemer med at få plads til alle i laboratorierne.

Tabel 9. Oplever du, at der de seneste to år er....? Procent.

	I meget høj grad	I høj grad	I nogen grad	I mindre grad	Slet ikke	Ved ikke/ ikke relevant
Blevet færre undervisere pr. studerende	12	20	24	13	12	19
Blevet mere trængsel på studiestedet	8	16	23	14	11	27
Blevet dårligere tid til at give de studerende feedback	6	14	28	17	22	13
Blevet flere problemer med at få plads til få plads til alle på laboratorier	5	13	20	15	13	34

Kilde: Ingeniørforeningen, IDA. Svar fra undervisere som har undervist i de seneste to år (n=632).

I forhold til IDAs undersøgelse fra 2018 er vurderingen i 2020 tæt på samme niveau, dog med en tendens til at vurderingen i 2020 er mere negativ. I 2018⁴ var der således 24 pct. der fandt, at der var blevet færre undervisere pr. studerende, mens der i 2020 er 32 pct. der finder dette.

³ Bilagstabel 2.

⁴ Bilagstabel 3.

Tabel 9 viser dog også, at der til alle fire udsagn er en gruppe på 25-39 pct. der svarer, at de "i mindre grad" eller "slet ikke" har oplevet de nævnte forhold. Analysen tyder således på, at de forandringer der er sket på universiteterne enten ikke har samme konsekvenser over alt, eller at de i det mindste ikke opfattes ens af alle underviserne.

En del af de variationer der ses i svarene kan henføres til, at der er nogen forskel på i hvilket omfang underviserne på de forskellige universiteter oplever problemerne, jf. tabel 10 neden for.

Tabel 10. Oplever du, at der de seneste to år er....? Pct. der har svaret "i meget høj grad" eller "i høj grad", fordelt på uddannelsesinstitution.

	DTU	KU	SDU	AU	AAU	Alle
Blevet færre undervisere pr. studerende	37	23	26	18	42	32
Blevet mere trængsel på studiestedet	15	18	30	31	35	25
Blevet dårligere tid til at give de studerende feedback	18	12	17	9	38	21
Blevet flere problemer med at få plads til alle på laboratorier	16	22	21	16	20	18

Kilde: Ingeniørforeningen, IDA. Svar fra undervisere som har undervist i de seneste to år (n=632).

Det er igen særligt underviserne fra AAU der oplever, at der er sket forringelser de seneste to år.

Det er således 42 pct. af underviserne fra AAU der svarer, at der i meget høj grad/i høj grad er blevet færre undervisere pr. studerende, mens det fx kun er 18 pct. af underviserne fra AU der oplever det, og mellem 23 og 37 pct. af underviserne på de andre universiteter der oplever det.

Videre er det 38 pct. af underviserne fra AAU der mener, at der i meget høj grad/i høj grad er blevet dårligere tid til at give feedback og 35 pct. mener, at der er blevet mere trængsel, hvilket er noget over niveauet blandt underviserne fra de øvrige universiteter, særligt hvad angår tiden til feedback, hvor andelen på de øvrige universiteter ligger mellem 9 og 17 pct.

Afsluttende i dette tema om vilkårene for at kunne levere undervisning af høj kvalitet er der i tabel 11 fokus på en række forhold knyttet bl.a. til i hvilken grad underviserne opfatter de studerende som målorienterede, og på karakterskalaens indvirken på læringskulturen.

Tabel 11. I hvilken grad er du enig i følgende udsagn? Procent.

	I meget høj grad	I høj grad	I nogen grad	I mindre grad	Slet ikke	Ved ikke/ ikke relevant
Der er, blandt de studerende generelt, mere fokus på at få gode karakterer end på at opnå en samlet god forståelse af det faglige stof	13	32	30	11	3	11
Der er, blandt de studerende generelt, stor konkurrence om at få høje karakterer	7	16	33	22	5	17
Underviserne måles på, om de studerende får gode karakterer frem for om de opnår forståelse af det faglige stof	6	15	24	16	17	22
Den nuværende karakterskala understøtter i for høj grad en 0-fejlkultur blandt de studerende	12	16	22	14	10	26

Kilde: Ingeniørforeningen, IDA. Svar fra undervisere som har undervist i de seneste to år (n=628).

En stor del af underviserne (45 pct.), opfatter de studerende som mere optagede af at opnå gode karakterer end af at opnå en god forståelse af stoffet, men kun 23 pct. vurderer at der er en stor konkurrence om at få høje karakterer

Der er ingen entydig vurdering fra underviserne af, om de (underviserne) måles på, om de studerende opnår gode karakterer frem for om de studerende opnår forståelse af det faglige stof. 21 pct. af underviserne er enige (*i meget høj/høj grad*) i udsagnet, 24 pct. mener at de i nogen grad gør sig gældende, mens 33 pct. ikke finder at det gør sig gældende (*i mindre grad/slet ikke*).

Der er også en meget blandet vurdering af karakterskalaen blandt underviserne. 28 pct. af dem finder (*i meget høj/høj grad*), at den nuværende karakterskala "*i for høj grad understøtter en 0-fejlkultur blandt de studerende*", mens 24 pct. ikke finder det (*i mindre grad/slet ikke*). Der er 26 pct. der svarer "*ved ikke*" og 22 pct. svarer "*i nogen grad*". Det er således vanskeligt entydigt at udlede noget om undervisernes vurdering af i hvilken grad karakterskalaen i for høj grad understøtter en 0-flejkultur.

I forhold til IDAs undersøgelse fra 2018 er der i 2020 en faldende tendens til at underviserne finder, at de studerende er målorienterede, jf. tabel 10 som viser, at det i 2018 var 62 pct. der fandt at der var mere fokus på at opnå gode karakterer end opnå en god forståelse af det faglige stof, mens andelen i 2020 var 45 pct⁵.

⁵ Se bilagstabel 4.

3. Coronasituationens påvirkning af undervisningen

En betydelig del af underviserne skulle have gennemført undervisning i foråret der ikke kunne gennemføres som planlagt. 29 pct. skulle have gennemført "eksperimentel (laboratiebaseret) undervisning" og 43 pct. skulle have gennemført "anden undervisning"⁶, jf. tabel 12 neden for.

Tabel 12. Skulle du i foråret have gennemført undervisning, som ikke kunne gennemføres som planlagt (der blev påvirket af corona nedlukningen)?

	Antal	Pct.
Ja, eksperimentel undervisning (i laboratorier, værksteder mv.)	183	29
Ja, anden undervisning	265	43
Nej	232	37
Ved ikke	18	3

Kilde: Ingeniørforeningen, IDA. Svar fra undervisere som har undervist i de seneste to år (n=628). Respondenter har kunne vælge flere svarmuligheder.

Tabel 13 neden for viser hvordan underviserne opfatter kvaliteten af deres egne gennemførte undervisning, der blev gennemført som erstatning for den planlagte undervisning. Tabellen viser, at langt hovedparten (68 pct.) finder, at den gennemførte undervisning var dårligere end den typiske undervisning de gennemfører på samme område, og at kun 3 pct. finder, at den gennemførte undervisning var bedre end typiske undervisning. 14 pct. af underviserne finder, at den gennemførte undervisning var stort set samme kvalitet som den typiske.

Tabel 13. Hvordan vurderer du kvaliteten af din gennemførte undervisning i forhold til den eksperimentelle undervisning du typisk gennemfører inden for samme område? Undervisningen var:

	Antal	Pct.
Bedre	5	3
Stort set af samme kvalitet	25	14
Dårligere	125	68
Ved ikke	4	2
Jeg gennemførte ingen erstatningsundervisning	24	13
Total	183	100

Kilde: Ingeniørforeningen, IDA. Pct. af dem som skulle have gennemført eksperimentel undervisning og har undervist de sidste 2 år (n=183).

I tabel 14 ses undervisernes vurdering af kvaliteten af den ikke-eksperimenterende undervisning de har gennemført i foråret som erstatning for den planlagte undervisning. Her er vurderingen lidt mere positiv end den er for den eksperimentelle undervisning. 58 pct. af underviserne vurderer, at kvaliteten af den gennemførte undervisning er dårligere end den typiske gennemførte undervisning. Andelen der finder, at den gennemførte undervisning er af stort set samme kvalitet, er her højere (34 pct.) end når de vurderer erstatningsundervisningen for den eksperimentelle undervisning, men det er også her kun en lille del (2 pct.) der vurderer, at den gennemførte undervisning er bedre end den typiske undervisning.

⁶ I undersøgelsen er der spurgt til disse to typer af undervisning og den undervisning der er gennemført i stedet for den planlagte omtales som "erstatningsundervisning".

Tabel 14. Hvordan vurderer du kvaliteten af din gennemførte (ikke-eksperimentelle) undervisning i forhold til undervisning du typisk gennemfører inden for samme område? Undervisningen var:

	Antal	Pct.
Bedre	5	2
Stort set af samme kvalitet	91	34
Dårligere	153	58
Ved ikke	5	2
Ønsker ikke at svare	2	1
Jeg gennemførte ingen erstatningsundervisning	9	3
Total	265	100

Kilde: Ingeniørforeningen, IDA. Pct. af dem som skulle have gennemført anden end eksperimentel undervisning og har undervist de seneste 2 år (n=265).

Underviserne har typisk primært fået support fra deres kolleger da de udviklede den erstatningsundervisning de gennemførte i foråret, jf. tabel 15 neden for.

45 pct. af de undervisere der har gennemført erstatningsundervisning svarer, at de "i høj grad" eller "i meget høj" grad fik support fra deres kolleger, mens det kun er 21 pct. der svarer at de fik support fra universitetets IT-faglige enhed og kun 15 pct. fik det "i meget høj" grad eller "i høj grad" fra universitetets pædagogiske eller didaktiske enhed.

Tabel 15. I hvilken grad fik du support fra følgende til udvikling af erstatningsundervisning fra nedenstående parter? Procent.

	I meget høj grad	I høj grad	I nogen grad	I mindre grad	Slet ikke	Ved ikke/ikke relevant
IT-faglige enhed	5	16	20	24	28	8
Fra universitetets pædagogiske eller didaktiske enhed	3	12	18	21	36	10
Fra kolleger	9	36	31	14	5	5

Kilde: Ingeniørforeningen, IDA. Pct. af dem som skulle have gennemført eksperimentel eller anden end eksperimentel undervisning og som også gennemførte undervisningen, samt har undervist de seneste 2 år (n=346).

I tabel 16 ses det, at der er nogle forskelle på i hvilket omfang underviserne fra de forskellige universiteter har fået støtte fra de forskellige kilder. SDU-underviserne ligger på eller over gennemsnittet på alle tre parametre, mens fx DTU-underviserne ligger noget under gennemsnittet på støtte fra universitetets enheder, men i toppen hvad gælder støtte fra kolleger.

Tabel 16. Andel der i meget høj grad/i høj grad fik støtte fra følgende til udvikling af erstatningsundervisning, fordelt på universiteter. Procent.

	DTU	KU	SDU	AU	AAU	Alle
IT-faglige enhed	15	14	29	13	29	20
Fra universitetets pædagogiske eller didaktiske enhed	8	17	26	20	11	14
Fra kolleger	47	48	45	32	46	45
Antal svar	118	42	31	56	84	346

Kilde: Ingeniørforeningen, IDA. Pct. af dem som skulle have gennemført eksperimentel eller anden end eksperimentel undervisning og som også gennemførte undervisningen, samt har undervist de seneste 2 år (n=346).

Det at der gennemføres erstatningsundervisning har for 61 pct. af underviserne betydet, at de har brugt mere tid end de ellers ville have brugt, mens kun 10 pct. har brugt mindre tid end de ellers ville have brugt, jf. tabel 17.

Tabel 17. Har det, at du ikke kunne gennemføre undervisningen som planlagt betydet, at du alt i alt i forårssemesteret har haft et andet tidsforbrug på undervisning end du ellers ville have haft?

	Antal	Pct.
Ja, jeg brugte mere tid end jeg ellers ville have brugt	231	61
Ja, jeg brugte mindre tid end jeg ellers ville have brugt	37	10
Nej, mit tidsforbrug var stort set uændret	92	24
Ved ikke	17	5
Total	377	100

Kilde: Ingeniørforeningen, IDA. Pct. af dem som skulle have gennemført eksperimentel eller anden end eksperimentel undervisning og har undervist de sidste 2 år (n=377).

Generelt er der, ud fra undervisernes svar, ikke mange fordele ved erstatningsundervisningen, jf. tabel 18 neden for. Underviserne finder fx *ikke*, at de har en bedre fornemmelse af, om de studerende bedre kan følge med. 39 pct. svarer at det kan de "*slet ikke*" har denne fornemmelse, og det er videre 37 pct. der svarer, at de studerende "*slet ikke*" er mere aktive i undervisningen og 39 pct. svarer, at de studerende (*i meget høj grad/i høj grad*) får *mindre* ud af undervisningen.

Når der spørges konkret til gruppearbejdet er det 38 pct. der svarer, at de studerende (*i meget høj grad/i høj grad*) har haft vanskeligt ved at gennemføre det, mens 17 pct. ikke mener at dette er tilfældet.

Tabel 18. I hvilken grad har erstatningsundervisningen og coronasituationen generelt givet anledning til noget af følgende?

	I meget høj grad	I høj grad	I nogen grad	I mindre grad	Slet ikke	Ved ikke/ ikke relevant
Jeg har bedre fornemmelse af, om de studerende kan følge med	1	4	6	38	39	12
De studerende får mindre ud af undervisningen	9	30	34	13	4	12
De studerende er mere aktive i undervisningen	0	3	9	39	37	12
De studerende har haft vanskeligt ved at gennemføre gruppearbejde	9	29	30	13	4	15

Kilde: Ingeniørforeningen, IDA. Pct. af dem som skulle have gennemført eksperimentel eller anden end eksperimentel undervisning og har undervist de seneste 2 år (n=376).

Et sidste element der blev belyst i forbindelse med coronasituationens indflydelse på undervisningen, er eksamensformerne. Når der ses på de ændrede eksamensformer, er en stor del af underviserne usikre på hvordan de påvirker de studerendes læringsudbytte, jf. tabel 19 neden for. 41 pct. svarer således, at de ikke kan sige noget entydigt om det, mens 25 pct. ikke mener at læringsudbyttet har ændret sig som følge af de ændrede eksamensformer.

Tabel 19. Har de studerendes læringsudbytte generelt ændret sig på grund af de ændrede eksamensformer (som konsekvens af coronasituationen)?

	Antal	Pct.
Ja, generelt er det højere som følge af de ændrede eksamensformer	9	1
Ja, generelt er det lavere som følge af de ændrede eksamensformer	101	16
Nej, generelt er det ikke ændret som følge af de ændrede eksamensformer	153	25
Jeg har ikke oplevet ændrede eksamensformer på mit område	103	17
Det kan jeg ikke sige noget entydigt om	253	41
Total	619	100

Kilde: Ingeniørforeningen, IDA. Svar fra undervisere som har undervist i de seneste to år (n=619).

I den udstrækning der er forandringer, er det overvejende i retning af et lavere læringsudbyttet (som 16 pct. mener), mens kun 1 pct. finder, at de studerendes læringsudbytte er steget som følge af de ændrede eksamensformer.

4. Rammerne for forskning

Medlemmerne der varetager forskning på universiteterne er blevet spurgt til hvordan deres aktuelle forskning er finansieret, jf. tabel 20 neden for. Den største enkeltkilde er basismidler fra universitetet, men den udgør kun 22 pct. af den samlede finansiering, og er kun marginalt større end de private fonde, der udgør 19 pct. af forskningsmidlerne.

Tabel 20. Finansiering af nuværende forskningsprojekter, gennemsnitlig pct. fra finansieringskilder, fordelt på udvalgte stillingegrupper og alle der varetager forskning

	Adjunkt/ forsker	Ph.d. stipendiat	Lektor/ seniorfor- sker	Professor	Viden- skabelig assistent	Post. doc	Alle
Basismidler fra uni- versitetet	23	28	27	16	17	9	22
Private fonde	25	16	14	20	26	31	19
Horizon 2020 eller andre EU-midler	7	9	14	14	6	16	11
Innovationsfonden	15	6	12	18	7	13	10
Ved ikke	4	16	4	0	28	6	10
Udviklings- og de- monstrationsmidler	3	4	9	7	4	2	6
Virksomhedssamar- bejde	10	4	7	8	5	5	6
Andet	2	4	6	5	0	7	5
Forsikringsbaseret myndighedsbetje- ning	5	3	3	2	4	1	4
Den fri forsknings- fond	4	6	3	6	2	6	4
Grundforskningsfon- den	3	4	1	3	0	5	2
Samlet	100	100	100	100	100	100	100

Kilde: Ingeniørforeningen, IDA. Svar fra forskere (n=842).

Forskerne er videre blevet spurgt om deres vurdering af om deres egne muligheder for at levere forskning af høj kvalitet, er forandret i de seneste to år. Forskerne er, på samme måde som i spørgsmålet vedrørende underfinansiering, blevet bedt om at se bort fra den helt ekstraordinære corona situation, jf. tabel 21.

Tabel 21. Når du ser bort fra coronasituationen, oplever du så, at dine egne muligheder for at levere forskning af høj kvalitet, er blevet dårligere eller bedre i løbet af de seneste to år?

	Antal	Pct.
Det er blevet bedre	104	15
Det er uændret	335	48
Det er blevet dårligere	222	32
Ved ikke	41	6
Total	702	100

Kilde: Ingeniørforeningen, IDA. Svar fra forskere, der har forsket de seneste to år (n=702).

Fra tabel 21 ses det, at næsten halvdelen, 48 pct. af de forskere der har forsket i de seneste to år, finder at deres muligheder er uændrede. Næsten hver tredje, 32 pct. finder, at deres muligheder er blevet dårligere, mens 15 pct. finder, at de er blevet bedre.

I forhold til 2018 undersøgelsen er der en svag forbedring i 2020. I 2018 var 36 pct. der fandt at mulighederne for at levere god forskning var blevet dårligere, mens kun 9 pct. i 2018 fandt at mulighederne var blevet bedre.⁷

I tabel 22 neden for uddybes svarene på, hvorfor mulighederne for at levere forskning af høj kvalitet er blevet dårligere. Forskerne peger helt overordnet på, at der er andre opgaver der tager deres tid; helt konkret svarer 72 pct. af dem der mener at der er blevet dårligere vilkår for at lave god forskning, at de har *"for mange andre opgaver"*. Knap halvdelen (44 pct.) peger videre på, at de forringede vilkår skyldes *"besparelser på deres arbejdsplads"*.

Når det nuanceres nærmere hvilke typer af opgaver, er det mere end halvdelen (52 pct.) der peger på, at de bruger tid på at *"søge eksterne forskningsmidler"*. Det at det er en meget tidskrævende opgave at ansøge om midlerne er et tilbagevendende kritikpunkt i forhold til de mange konkurrenceudsatte forskningsmidler (som jf. tabel 20 udgør hovedparten af finansieringen af forskningen).

Tabel 22. **Hvorfor er mulighederne blevet dårligere?**

	Antal	Pct.
For mange andre arbejdsopgaver	158	72
Jeg bruger mere tid på at søge eksterne forskningsmidler	115	52
Besparelser på min arbejdsplads	97	44
Bureaukrati i forbindelse med forskningsansøgning og -afrapportering	94	43
Dårlig ledelse	78	35
Jeg bruger mere tid på undervisning	75	34
Jeg er presset af krav om publicering i internationale tidsskrifter	56	25
Dårligt psykisk arbejdsmiljø	53	24
Det faglige miljø på min arbejdsplads er blevet dårligere	52	24
Andet	32	15
Krav til dokumentation	26	12
Andet	32	15

Kilde: Ingeniørforeningen, IDA. Svar fra forskere Pct. af dem som mener at deres egne muligheder for at levere forskning af høj kvalitet, er blevet dårligere (n=221). Procenterne runder ikke til 100 pct. da respondenterne har kunne vælge flere svarmuligheder.

Der er dog også en del forskere der peger på at *"besparelser"* og *"bureaukrati"* (hhv. 44 og 43 pct.) er årsagerne, og at der er *"dårlig ledelse"* (som påpeges af 35 pct.) og *"dårligt psykisk arbejdsmiljø"* (som 24 pct. peger på).

Coronasituationen har påvirket en stor del af forskerne og 65 pct. af dem svarer, at de er blevet forsinkede i deres forskning, jf. tabel 23 neden for. Forsinkelsen gælder for forskere i alle typer af stillinger, dog mest for gruppen adjunkter/forskere, hvor 74 pct. svarer, at de er blevet forsinket.

⁷ Se bilagstabel 5

Tabel 23. Er du, på grund af corona situationen, blevet forsinket i din forskning? Procent.

	Adjunkt mv.	Ph.d.	Lektor mv.	Professor mv.	Videnskabelig assistent	Post. doc	Alle
Ja	74	69	58	70	72	67	65
Nej	24	22	34	27	20	29	28
Ved ikke	2	9	8	3	8	4	7
Total	100	100	100	100	100	100	100

Kilde: Ingeniørforeningen, IDA. Svar fra forskere. N=763

Det er kun hver fjerde af de forsinkede der forventer at kunne indhente forsinkelsen inden for deres tidsplan, jf. tabel 24, mens hovedparten (57 pct.) ikke forventer at kunne indhente deres forsinkelse inden for deres tidsplan.

Tabel 24. Forventer du at indhente forsinkelsen inden for den tidsplan du havde før corona situationen? Procent.

	Ja	Nej	Ved ikke	I alt
Adjunkt, forsker	13	65	22	100
Ph.d.	27	51	22	100
Lektor/seniorforsker	25	58	18	100
Professor	25	59	16	100
Videnskabelig assistent	20	61	20	100
Post. doc.	25	62	13	100
Total	23	57	20	100

Kilde: Ingeniørforeningen, IDA. Svar fra forskere. Pct. af dem der, på grund af corona situationen, er blevet forsinket i deres forskning (n=492).

For knap hver femte af de forsinkede (19 pct.) vil deres ansættelse ophøre inden deres projekt bliver færdigt, og det er knap hver tredje (31 pct.) der vurderer, at der er resultater fra forskningen der vil gå tabt, jf. tabel 20.

Tabel 25. Får forsinkelsen nogle af følgende konsekvenser? Procent.

	Ja	Nej	Ved ikke	I alt
Min ansættelse ophører inden mit forskningsprojekt bliver færdigt	19	64	17	100
Universitetet skal finansiere mit projekt med en ekstraordinær bevilgning for at forskningen bliver gennemført	14	69	17	100
Der er resultater fra forskningen der går tabt	31	52	17	100

Kilde: Ingeniørforeningen, IDA. Svar fra forskere. Pct. af dem der, på grund af corona situationen, er blevet forsinket i deres forskning (n=492).

Konsekvenserne for forsinkelserne er forskellige for forskerne i forskellige stillinger, jf. tabel 26. Det er særligt post. docs og Ph.d'er der vurderer, at deres ansættelse ophører (hhv. 38 og 36 pct.) og at der er forskningsresultater der vil gå tabt. Omvendt er der særligt professorerne og lektorerne/seniorforskerne der vurderer, at universitetet skal finansiere deres projekt for at forskningen bliver gennemført.

Tabel 26. Udvalgte stillingsgrupper, andel der svarer ja til spørgsmålene om konsekvenser. Procent.

	Min ansættelse op- hører inden mit forskningsprojekt bliver færdigt	Universitetet skal finansierer mit projekt med en ekstraor- dinær bevilling for at forsk- ningen bliver gennemført	Der er resultater fra forskningen der går tabt	Antal
Adjunkt, forsker	17	63	20	46
Ph.d.	36	38	26	123
Lektor/seniorforsker	2	89	9	125
Professor	0	100	0	51
Videnskabelig assi- stent	33	48	20	46
Post. doc.	38	33	29	63
Total	20	64	17	492

Kilde: Ingeniørforeningen, IDA. Svar fra forskere. Pct. af dem der, på grund af corona situationen, er blevet forsinket i deres forskning (n=492).

5. Ejerskab til forskningsresultater

Det er 5 pct. af de adspurgte forskere der har kommercialiseret deres egne resultater eller startet egen virksomhed med udgangspunkt i deres forskningsresultater, jf. tabel 27 neden for.

Der er derudover 15 pct. der har overvejet det. 6 pct. har drøftet deres overvejelser med universitetet, og 9 pct. har overvejet det, uden at drøfte det med universitetet.

Tabel 27. Har du kommercialiseret eller startet egen virksomhed med udgangspunkt i et af dine forskningsresultater?

	Antal	Pct.
Ja	38	5
Nej, men jeg har overvejet det og haft drøftelser med universitet om det	46	6
Nej, jeg har overvejet det, men ikke drøftet det med universitet	71	9
Nej	510	67
Ikke relevant for mig	92	12
Ved ikke	6	1
Total	763	100

Kilde: Ingeniørforeningen, IDA. Svar fra forskere (n=763).

Hovedparten (67 pct.) har ikke kommercialiseret deres resultater eller startet egen virksomhed. I forhold til undersøgelsen i 2018 er niveauet faldet lidt, da det i 2018 var 8 pct. der havde kommercialiseret forskningsresultater⁸

⁸ Se bilagstabel 6.

6. Forsknings- og ytringsfrihed

Når forskerne bedes vurdere hvordan den generelle frihed for forskere til at udtales sig om forskning er, er det hovedparten der vurderer, at forskerne generelt har frihed til at udtales sig om forskning, også når det er et område med stor, politisk diskussion. Det er således 61 pct. der er helt eller overvejende enige i dette udsagn.

Men der er dog også en ikke helt lille gruppe på 16 pct. af forskerne (svarende til hver sjette), der er "helt uenige" eller "overvejende uenige" i udsagnet, jf. tabel 28 neden for. Tabellen viser også at knap hver fjerde svarer "hverken eller" eller "ved ikke".

Samlet er det således næsten 40 pct. der ikke kan erklære sig enige i udsagnet om at "*I Danmark har forskere generelt frihed til at udtale sig om forskning - også når det sker på et område med stor, politisk diskussion.*".

Tabel 28. Hvor enig er du i følgende udsagn? "*I Danmark har forskere generelt frihed til at udtale sig om forskning - også når det sker på et område med stor, politisk diskussion.*"

	Antal	Pct.
Helt uenig	30	4
Overvejende uenig	90	12
Hverken eller	82	11
Overvejende enig	317	42
Helt enig	147	19
Ved ikke	97	13
I alt	763	100

Kilde: Ingeniørforeningen, IDA. Svar fra forskere (n=763).

I tabel 29 ses der på forskerne opdelt på universitet. Tabellen viser, at det særligt er på DTU og AAU at der er mange der er uenige (*helt eller overvejende*) i udsagnet (hhv. 18 og 19 pct.), mens andel er mindst blandt forskerne fra SDU (8 pct.).

Tabel 29. Hvor enig er du i følgende udsagn? "*I Danmark har forskere generelt frihed til at udtale sig om forskning - også når det sker på et område med stor, politisk diskussion.*". Procent.

	DTU	KU	SDU	AU	AAU	Alle
Helt uenig	5	2	4	3	5	4
Overvejende uenig	13	11	4	10	14	12
Hverken eller	10	14	6	9	13	11
Overvejende enig	44	50	33	39	39	42
Helt enig	18	15	27	23	18	19
Ved ikke	11	8	27	16	11	13
I alt	100	100	100	100	100	100
Antal	291	109	52	122	152	763

Kilde: Ingeniørforeningen, IDA. Svar fra forskere (n=763).

Billedet er stort set det samme som blev afdækket i 2018, dog er der sket en tendens mod en mere positiv vurdering af ytringsfriheden. I 2018 var 58 pct. helt enige eller overvejende enig i udsagnet, mens 23 pct. var uenige⁹.

Det er 7 pct. af de adspurgte forskere der en eller flere gange har oplevet politisk pres med det formål at påvirke deres forskningsresultater, jf. tabel 30 neden for. En stor majoritet på 86 pct. af forskerne har dog ikke oplevet dette.

⁹ Se bilagstabel 7.

Tabel 30. Har du selv, i forbindelse med forskning, oplevet politisk pres med formål at påvirke resultater, ændre vægtning af resultater eller helt udelade resultater?

	Antal	Pct
Ja flere gange	23	3
Ja en enkelt gang	31	4
Nej	653	86
Ved ikke	39	5
Ønsker ikke at svare	17	2
Total	763	100

Kilde: Ingeniørforeningen, IDA. Svar fra forskere (n=763).

Den gruppe der har oplevet presset (jf. spørgsmålet i tabel 30) er der kun meget få der som konsekvens af presset har ændret formidlingen af resultaterne, jf. tabel 31. Det er kun 4 respondenter der har svaret, at de i høj eller meget høj grad har ændret formidlingen af deres resultater, mens 67 pct. ikke har ændret deres formidling som konsekvens af presset.

Tabel 31. Betød presset, at du helt eller delvist ændrede (formidlingen af) din forskning, så den i højere grad stemte overens med offentlige myndigheders ønske?

	Antal	Procent
Slet ikke	19	35
I ringe grad	17	32
I nogen grad	11	20
I høj grad	2	4
I meget høj grad	2	4
Ved ikke	3	6
Total	54	100

Kilde: Ingeniørforeningen, IDA. Svar fra forskere. N=54. Kun de 54 respondenter der i tabel 30 har svaret, at de har oplevet et pres er blevet spurgt

Det er meget få (3 pct.) der har oplevet, at offentlige myndigheder har ændret i deres formidling af forskningsresultaterne, så de i højere grad stemte overens med myndighedernes ønske, jf. tabel 32 neden for. Langt hovedparten, 90 pct. svarer, at de ikke har oplevet dette.

Dette er et lidt lavere niveau, end der blev afdækket i 2018, hvor 6 pct. havde oplevet, at der var ændret i formidlingen af deres resultater¹⁰.

Tabel 32. Har du oplevet, at offentlige myndigheder har ændret i formidlingen af din forskning, så resultater, der ikke stemte overens med myndighedernes ønske, blev udeladt, mens resultater der stemte overens med myndighedernes ønske, blev fremhævet?

	Antal	Procent
Ja enkelt gang	15	2
Ja flere gange	11	1
Nej	686	90
Ved ikke/ønsker ikke at svare	49	6
Total	761	100

Kilde: Ingeniørforeningen, IDA. Svar fra forskere. N=761.

I tabel 33 er forskerne opdelt på universiteter, og det ses at andelen der har oplevet, at offentlige myndigheder har ændret i formidlingen af forskningen mv. er størst blandt forskerne fra AU, hvor 11 pct. har oplevet det, mens kun 5 pct. af forskerne fra KU har oplevet det.

¹⁰ Se bilagstabel 8.

Tabel 33. Har du oplevet, at offentlige myndigheder har ændret i formidlingen af din forskning, så resultater, der ikke stemte overens med myndighedernes ønske, blev udeladt, mens resultater der stemte overens med myndighedernes ønske, blev fremhævet? Procent.

	DTU	KU	SDU	AU	AAU	Alle
Ja enkelt gang	3	2	0	5	4	3
Ja flere gange	3	3	6	6	5	4
Nej	88	87	87	81	84	86
Ved ikke	5	6	6	6	5	5
Ønsker ikke at svare	1	3	2	2	3	2
I alt	100	100	100	100	100	100
Antal	291	109	50	122	152	761

Kilde: Ingeniørforeningen, IDA. Svar fra forskere. N=761.

Når forskerne bliver bedt om at vurdere, om forskningsfriheden (forstået som eget valg af emne og metode) er under pres, er der 24 pct. der svarer, at det oplever de "i meget høj", eller "i høj grad", jf. tabel 34 neden for.

35 pct. afviser omvendt, at forskningsfriheden (forstået som eget valg af emne og metode) er under pres, og svarer "slet ikke" eller i "mindre grad" til spørgsmålet, mens godt hver fjerde, 27 pct. svarer "i nogen grad" til spørgsmålet.

Tabel 34. I hvilken grad oplever du, at forskningsfriheden (forstået som eget valg af emne og metode) er under pres?

	Antal	Procent
I meget høj grad	60	8
I høj grad	125	16
I nogen grad	205	27
I mindre grad	135	18
Slet ikke	126	17
Ikke relevant/ ved ikke	110	15
Total	761	100

Kilde: Ingeniørforeningen, IDA. Svar fra forskere. N=761.

I tabel 35 er svarene på dette spørgsmål opdelt på universiteter, og det ses, at det særligt er forskerne fra AAU der finder det (36 pct. svarer "i meget høj" eller "i høj grad"), mens kun 14 pct. af forskerne fra AU finder det i tilsvarende omfang.

Tabel 35. I hvilken grad oplever du, at forskningsfriheden (forstået som eget valg af emne og metode) er under pres, universitetsopdelt? Procent.

	DTU	KU	SDU	AU	AAU	Total
I meget høj grad	8	6	10	5	12	8
I høj grad	15	18	16	9	24	16
I nogen grad	27	38	16	27	23	27
I mindre grad	17	20	24	20	13	18
Slet ikke	17	9	20	20	16	17
Ikke relevant/ ved ikke	16	9	14	20	11	14
Total	100	100	100	100	100	100
Antal	291	109	50	122	152	761

Kilde: Ingeniørforeningen, IDA. Svar fra forskere. N=761.

Forskerne, der finder at forskningsfriheden er under pres, er blevet bedt om at vurdere to udsagn om årsager til at forskningsfriheden er under pres, jf. tabel 36, hvor der er svar fra den gruppe der finder, at forskningsfriheden er under pres.

90 pct. af denne gruppe er enige i (svarer i meget høj grad eller i høj grad), at det bl.a. skyldes at "Universiteternes økonomi er presset, så forskningsprojekter der kan øge sandsynligheden for ekstern medfinansiering prioriteres".

Det er noget færre, 49 pct. der er enige i udsagnet at "Det er en mere sikker karrierevej at vælge forskningsemner inden for eksisterende forskningsgrupper vælger mange forskere disse områder" er en årsag til, at forskningsfriheden er under pres.

Tabel 36. I hvilken grad mener du, at følgende forhold medvirker til at forskningsfriheden er under pres? Kun svar for forskere der mener, at forskningsfriheden er under pres. Procent.

	I meget høj grad	I høj grad	I nogen grad	I mindre grad	Slet ikke	Ved ikke	I alt
Universiteternes økonomi er presset, så forskningsprojekter der kan øge sandsynligheden for ekstern medfinansiering prioriteres	64	26	7	0	1	3	100
Det er en mere sikker karrierevej at vælge forskningsemner inden for eksisterende forskningsgrupper vælger mange forskere disse områder	20	29	28	8	2	13	100
Andre forhold	11	9	16	5	1	58	100

Kilde: Ingeniørforeningen, IDA. Svar fra forskere. Kun svar fra den gruppe der mener, at forskningsfriheden er under pres, N=389.

I tabel 37 neden for er det vist, hvor stor en andel af de forskere fra hvert universitet der finder at forskningsfriheden er under pres, der har svaret "i meget høj grad" til de tre udsagn om årsager.

Tabel 37. Andel der svarer "i meget høj grad", til de tre udsagn, fordelt på universiteter. Procent.

	DTU	KU	SDU	AU	AAU	Alle
Universiteternes økonomi er presset, så forskningsprojekter der kan øge sandsynligheden for ekstern medfinansiering prioriteres	67	61	57	62	67	64
Det er en mere sikker karrierevej at vælge forskningsemner inden for eksisterende forskningsgrupper vælger mange forskere disse områder	16	21	24	26	22	20
Andre forhold	10	6	24	16	9	11

Kilde: Ingeniørforeningen, IDA. Svar fra forskere. Kun svar fra den gruppe der mener, at forskningsfriheden er under pres, N=389.

Tabellen viser at der generelt er enighed om at universiteternes pressede økonomi er en central årsag (fra 57 til 67 pct. har svaret "i meget høj grad" til udsagnet), og at det i mindre grad skyldes at det er en mere sikker karrierevej at vælge forskningsemner inden for eksisterende forskningsgrupper

Metode

Analysen er baseret på en survey til alle IDAs offentligt ansatte medlemmer. Den samlede undersøgelse indeholder svar fra 4.977 offentligt ansatte, svarende til 37 pct. af de inviterede. Undersøgelsen er gennemført i perioden fra den 14. september til 1. oktober 2020.

Denne del af undersøgelsen er afrapportering af den del af surveyen der var målrettet ansatte på universiteterne. Der indgår svar fra 1.161 medlemmer de er ansat på danske universiteter. Ikke alle har svaret på alle spørgsmål, og nogle spørgsmål er alene målrettet medlemmer der underviser eller varetager forskning.

Der er gennemført sammenligninger med en tilsvarende undersøgelse fra 2018, med svar fra i alt 1.093 universitetsansatte.

Baggrundsoplysninger om deltagerne 2020.

Tabel 38. Hvilket universitet er du ansat på?

	Kvinder		Mænd		Alle	
	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.
Danmarks Tekniske Universitet (DTU)	140	33	293	40	433	37
Københavns Universitet (KU)	74	17	81	11	155	13
IT-Universitetet (ITU)	5	1	5	1	10	1
Roskilde Universitet (RUC)	8	2	13	2	22	2
Syddansk Universitet (SDU)	34	8	63	9	97	8
Aarhus Universitet (AU)	76	18	118	16	194	17
Aalborg Universitet (AAU)	72	17	135	18	209	18
Copenhagen Business School (CBS)	3	1	4	1	7	1
Andet	13	3	21	3	34	3
Total	425	100	733	100	1.161	100

Kilde: Ingeniørforeningen, IDA. 3 har uoplyst køn.

Tabel 39. Hvilken stilling er du ansat i?

	Kvinder		Mænd		Alle	
	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.
Adjunkt / forsker	31	7	41	6	72	6
Fuldmægtig/akademisk medarbejder	42	10	59	8	101	9
Konsulent/rådgiver	44	10	91	12	135	12
Ph.d.stipendiat	113	27	95	13	208	18
Anden type stilling	23	5	48	7	72	6
Lektor/seniorforsker	69	16	230	31	299	26
Professor	17	4	68	9	85	7
Videnskabelig assistent	45	11	41	6	88	8
Post. doc.	41	10	60	8	101	9
Total	425	100	733	100	1.161	100

Kilde: Ingeniørforeningen, IDA. 3 har uoplyst køn.

Tabel 40. Hvilke opgaver varetager du ud over undervisning? Andel af hver gruppe der har svaret, at de varetager den givne opgavetype.

	Adjunkt/ forsker	Fuldmægtig	Konsulent/ Rådgiver*	Ph.d. stipendiat	Lektor/ seniorforsker	Professor	Videnskabelig assistent	Post.doc	Anden	Total
Tekniske/ Ad. Hoc opgaver	28	79	74	16	62	31	42	18	21	38
Forskning	92	30	28	100	20	79	96	89	99	74
Vejledning	78	25	20	51	19	84	82	28	64	55
Ledelse	21	2	20	2	29	35	70	4	8	21
Andet	8	27	25	9	22	22	18	15	9	17

Kilde: Ingeniørforeningen, IDA. Universitetsansatte (n=1.144). Procenterne runder ikke til 100 pct. da respondenterne har kunne vælge flere svarmuligheder. *Chefkonsulent, specialkonsulent, seniorrådgiver.

Tabel 41. Kønsfordelt vurdering af "Hvordan vurderer du en karriere på universitetet på følgende parametre?" Procent. der har angivet 'meget gode' eller 'gode'.

	Faglig udvikling		Løn		Muligheder for senere karriereskift indenfor universitetsverdenen		Muligheder for senere skift til forskerstilling i privat virksomhed		Muligheder for senere skift til anden stilling i privat virksomhed	
	Kvinde	Mand	Kvinde	Mand	Kvinde	Mand	Kvinde	Mand	Kvinde	Mand
Adjunkt / forsker	87	85	10	15	35	45	52	38	32	28
Fuldmægtig	57	73	16	27	49	42	30	25	43	49
Konsulent/rådgiver	83	81	20	20	45	46	30	25	43	49
Ph.d.stipendiat	84	88	15	16	49	45	63	70	58	64
Anden type stilling	61	71	6	27	17	47	28	29	33	51
Lektor/seniorforsker	79	81	26	13	35	32	29	29	20	33
Professor	100	95	25	26	38	42	38	32	25	23
Videns. assistent	76	84	14	26	57	55	45	61	43	58
Post. doc.	74	79	11	24	42	45	71	61	50	54
Total	78	82	16	19	43	41	46	39	42	43

Kilde: Ingeniørforeningen, IDA. 3 har uoplyst køn.

Bilagstabeller fra 2018- undersøgelsen

Tabel 1: Oplever du, at dine egne muligheder for at levere undervisning af høj kvalitet, er blevet dårligere eller bedre i løbet de seneste 2 år? Procent.

Mulighederne er blevet dårligere	37
Det er uændret	39
Mulighederne er blevet bedre	11
Ved ikke	13
I alt	100

IDA survey 2018. N=595 (Kun undervisere)

Tabel 2. Hvorfor er mulighederne for at levere undervisning af høj kvalitet blevet dårligere (gerne flere kryds)? Procent.

For mange andre arbejdsopgaver	72
Besparelser på min arbejdsplads	64
De studerendes faglige niveau er faldet	31
Dårlig ledelse	26
Krav til dokumentation	25
Andet	20
Dårligt psykisk arbejdsmiljø	14
Jeg bruger mere tid på forskning	4

IDA survey 2018. N=222 (Kun undervisere der synes at vilkårene for undervisning er blevet dårligere)

Tabel 3: Oplever du, at det de seneste to år er...? Procent.

	Slet ikke	I mindre grad	I nogen grad	I høj grad	Ved ikke	I alt
Blevet færre undervisere pr. studerende (større hold mv.)	10	14	29	24	23	100
Blevet mere trængsel på studiestedet, så det fx. er vanskeligere for de studerende at finde et sted at læse, eller mødes med deres læsegruppe/studiegruppe mv.	12	13	25	22	28	100
Blevet flere problemer med at få plads til alle på laboratorier mv.	14	12	24	17	33	100
Blevet dårligere tid til at give de studerende feedback	17	19	32	13	19	100

IDA survey 2018. N=595 (Kun undervisere)

Tabel 4: Hvor enig er du i følgende udsagn? Procent.

	Helt uenig	Overvejende uenig	Hverken eller	Overvejende enig	Helt enig	Ved ikke	I alt
Undviserne måles på om de studerende får gode karakterer frem for forståelse af det faglige stof?	9	16	23	23	10	19	100
Der er, blandt de studerende generelt, mere fokus på at få gode karakterer end på at opnå en samlet god forståelse af det faglige stof	2	9	18	35	27	9	100
Der er, blandt de studerende generelt, stor konkurrence om at få høje karakterer	2	11	28	29	13	17	100

IDA survey 2018. N=595 (Kun undervisere)

Tabel 5: Oplever du, at dine egne muligheder for at levere forskning af høj kvalitet, er blevet dårligere eller bedre i løbet de seneste 2 år? Procent.

	2018
Mulighederne er blevet dårligere	36
Det er uændret	36
Mulighederne er blevet bedre	9
Ved ikke	19
I alt	100

IDA survey 2018. N=666 (kun forskere)

Tabel 6: Har du kommercialiseret forskningsresultater eller startet egen virksomhed med udgangspunkt i et af dine forskningsresultater? Procent.

Ja	8
Jeg har overvejet det og haft drøftelser med universitetet om det, men det blev ikke til noget	3
Nej	71
Ikke relevant for mig	9
Ved ikke	1
Jeg har overvejet det, men det blev ikke til noget	8
I alt	100

N=666 (kun forskere)

Tabel 7: I Danmark har forskere generelt frihed til at udtale sig om forskning - også når det sker på et område med stor, politisk diskussion? Procent.

Helt uenig	5
Overvejende uenig	17
Hverken eller	12
Overvejende enig	43
Helt enig	15
Ved ikke	8
I alt	100

IDA survey 2018. N=666 (kun forskere).

Tabel 8. Har du selv i forbindelse med forskning oplevet at blive udsat for pres fra en offentlig myndighed med formål at påvirke resultater, ændre vægtning af resultater eller helt udelade resultater? Procent.

Ja en enkelt gang	4
Ja flere gange	2
Nej	89
Ved ikke	3
Ønsker ikke at svare	2
I alt	100

IDA survey 2018. N=666 (kun forskere)